

V předchozích dvou kapitolách byli představeni dva významní ředitelé školy – Mons. Dr. Bena a Mons. Dr. Segeřa.

Dnes vám představujeme tři další osobnosti z řad ředitelů školy. Muži v čele arcibiskupského chlapeckého semináře to neměli nikdy příliš jednoduché. Vždy se jednalo o kněze – profesory s definitivou, muže zasloužilé, zkušené a prozíravé. Museli být takovými, protože měli na starosti okolo pěti set studentů a řídili chod celé instituce. Jednali se svými nadřízenými, sháněli finance, reprezentovali církve na veřejnosti.

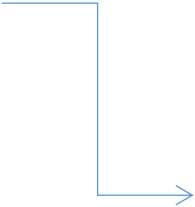
S reprezentací moci v semináři to nebylo vždycky jasné. Do roku 1911 byl v čele instituce jeden ředitel, který měl na starosti jak vzdělávání a ekonomiku, tak i výchovu budoucího kněžského dozoru. Se vznikem gymnázia se ale funkce ředitelů zdvojila. Gymnaziální část se striktně věnovala vzdělávání, kdežto seminární část plnila funkci „domova“ mladých chlapců. Nebyla bez významu, protože prefekti měli na starost nejen organizaci studijního a volného času chovanců, ale i plnění jejich duchovních povinností. Na rozdíl od dnešní doby byl student v semináři neustále dozorován a hodnocen a toto hodnocení se mu promítalo do celkové zprávy o jeho chování. Prefekti se často kryli funkcí s pedagogy a veškeré události nebo prohřešky se řešily na pedagogických poradách. Ve výchově ve škole a semináři nesměl být žádný rozdíl. Škola se řídila školním řádem a seminář tzv. domovním pořádkem, kde se vše podřizovalo duchovní formaci. Prohřešky proti řádu byly přísněji posuzovány na „domově“ než ve škole. A tak není divu, že v čele instituce stáli nezdávka dva ředitelé – jeden pro gymnázium a jeden pro seminář. Nebylo tomu tak vždy. Ve třicátých letech 20. století došlo několikrát ke spojení funkcí do jedné osoby a posléze zase k jejímu dělení.

Pro lepší pochopení posloupnosti představovaných osobností uvádíme časovou tabulku:

Mons. Vilém Blažek, ředitel chlapeckého semináře v letech 1876–1900, biskupem od 1906¹

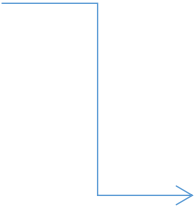
Mons. Dr. Josef Bena, od roku 1894 ředitel studií a kázně, místoředitel V. Blažka. V letech 1900–1912 ředitel semináře, poté odchází na odpočinek

Mons. Dr. Bonifác Segeřa, místoředitel J. Beny, 1. ředitel gymnázia, v letech 1912–1918 ředitel školy a semináře. 1918–1920 je na prodloužené zdravotní dovolené, 1. 3. 1920 rezignuje na funkci a odchází na odpočinek.

 Místoředitel Segeti **Mons. Dr. Karel Hubík**, v roce 1918 pověřen vedením semináře. Na jeho žádost byla ředitelská funkce zdvojena. Sám vede seminář

¹ Mons. Blažek nebyl prvním ředitelem školy, zde je uveden jako vybraná významná osobnost

v letech 1921–1931, kdy odchází na odpočinek. V letech 1931–1936 ředitel gymnázia Blažek opět spojuje obě funkce v jednu a pro seminář jmenuje místoředitele Mons. Zeno Jockla.

Zastupující ředitel gymnázia 1918–1921 **Mons. Dr. Jan Blažek**, ředitelem školy je jmenován trvale v roce 1921. Umírá v činné službě v roce 1936. Je vystřídán ve funkci PhDr. Františkem Vlachem, který funkce opět rozděluje. Novým ředitelem semináře se stane Mons. Zeno Jockl.

Poté, co jsme, doufám, vyjasnili trochu zamotanou ředitelskou historii, můžeme představit tři dnešní významné osobnosti – ředitele Viléma Blažka, Karla Hubíka a Jana Blažka.

I. Vilém BLAŽEK

Narodil se 29. 4. 1837 v Olomouci, kde vystudoval na místním gymnáziu. Po maturitě v roce 1854 odchází na teologická studia. Olomouc bylo město, kde Vilém Blažek stráví svá studentská léta a zase se sem jednou vrátí, tentokrát jako vysoký církevní hodnostář. Na kněze bude vysvěcen 11. září 1859. Mladý kněz, plný elánu a energie, je ideální adept na práci se studenty. A tak je poslán do Kroměříže, kde stráví roky 1859–1866 jako studijní prefekt arcibiskupského chlapeckého semináře.

Na čas je povolán zpět do Olomouce, zúročí své pedagogické zkušenosti a pracuje s kněžským dorostem v teologickém semináři jako spirituál. Projevuje značný organizační talent a tak se stává i asesorem arcibiskupské konzistoře². V roce 1876 je jmenován ředitelem kroměřížského chlapeckého semináře. Jeho období je časem stability a zrání relativně mladého výchovně vzdělávacího ústavu. Mimo to působí v olomouckém semináři jako vyučující, v roce 1897 byl konzistoří jmenován zkoušejícím teologie morálky³. V konzistoři se věnoval problematice školství, zasedal v mnoha zkušebních komisích a vyjadřoval se k výuce náboženství na školách. Ve funkci ředitele je do roku 1900, kdy je vystřídán svým dosavadním místoředitelem dr. Benou.

Roku 1880 je jmenován papežským komořím⁴ a 1885 kroměřížským kanovníkem⁵. V roce 1900 natrvalo odchází do Olomouce. Jeho další životní osudy jsou zajímavé a s chlapeckým seminářem v Kroměříži už bude nadále spjat jen jako jeho nadřízený. Díky papežské provizi z roku 1900 se stává sídelním olomouckým kanovníkem a infulovaným prelátem⁶ u sv. Anny⁷. Mezi léty 1901–1905 také přednáší církevní právo v olomouckém semináři. Z jeho pozůstalosti víme, že byl velmi pečlivým zkoušejícím a výkony svých svěřenců komentoval mnohočetnými rukopisnými poznámkami.

Jako olomoucký kanovník se podílel na přípravách velké akce v srpnu 1901, kdy v Olomouci proběhl Český katolický sjezd olomoucké arcidiecéze. O sjezdu obšírně referovaly české noviny⁸ a akce významem přesáhla i hranice regionu. Právě Blažek, se svými zkušenostmi ze školství, pomáhal s výběrem přednášejících v odborné sekci sjezdu. Přednášel například senátor a kroměřížský kanovník Valoušek „*O sociální otázce*“, známý kroměřížský pedagog a vědec František Nábělek s tématem „*Víra a věda*“, nebo Dr. Stojan s příspěvkem „*O autoritě v církvi a ve státě*“⁹. Ve stejném roce v září proběhl v Olomouci tzv. Německý katolický den¹⁰, o kterém informovaly olomoucké německé noviny¹¹. Toho se

² Přisedící poradního orgánu olomouckého biskupského ordináře

³ ZOA Opava, pobočka Olomouc, fond pozůstalost Blažek, inv. č. 11

⁴ Čestný titul v katolické církvi, obvykle spjatý s titulem monsignore (Msgre., Mons.)

⁵ Duchovní, příslušející ke katedrální kapitule nebo katedrálnímu chrámu

⁶ Mající právo nosit mitru a berlu

⁷ Rektorátní kostel na Václavském náměstí v Olomouci, do roku 1916 volební místo olomouckých biskupů a arcibiskupů

⁸ Mír, roč. XII, č. 33, 13. 7. 1901

⁹ Příloha Mír, roč. XII, č. 37, 10. 8. 1901

¹⁰ Deutschen Katholiken-Versammlung in Olmutz

¹¹ Das Waterland, XXXII., 7. September 1901, Olmützer Beitunng, XXVII., 27. August 1901

samozřejmě také V. Blažek zúčastnil. Nabízí se otázka, jaký byl vztah biskupa Blažka k problému národnosti. Nemáme bohužel dost věrohodných informací, které by opravňovaly k objektivnímu závěru. Blažek svoji korespondenci vyřizoval zásadně latinsky nebo německy. V jeho pozůstalosti se nedochovala jediná rukopisná poznámka, kterou by napsal v českém jazyce. Velmi opatrně lze napsat, že v konzistoři patřil spíše k německé části hodnostářů. K tomuto tvrzení opravňuje mimo jiné tón německých novin, které o Blažkovi psaly. Nicméně, tón katolických novin byl k církevním hodnostářům důsledně servilní a liberální tisk měl zase tendenci zatracovat církev jako celek. Je třeba uvést, že podíl latinsky psaných poznámek Blažka byl nepoměrně vyšší než německých.

Obdobná nejasnost je okolo akademického titulu Blažka. Se vši pravděpodobností nestudoval, na rozdíl od svých mnoha kolegů, v cizině a ani neobhajoval disertační práci. Zatímco u jmen jeho kolegů je doktorský titul vždy uváděn, u jeho jména chybí jak v ředitelském, tak i biskupském období¹².

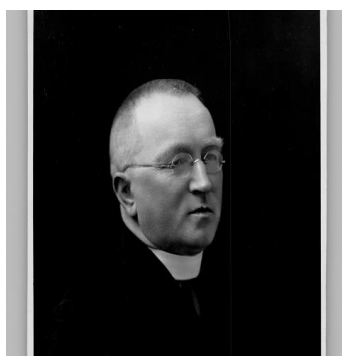
V roce 1906 je zvolen kapitulním proboštem a je jmenován titulárním biskupem mutinským a světícím biskupem olomouckým, konsekrován byl 6. 1. 1907. Funkci zastával společně s generálním vikářem Karlem Wisnarem, světícím biskupem olomouckým¹³. Roku 1908 se stává děkanem olomoucké kapituly. Je vidět, že jeho profesní dráha byla úctyhodná a že již za svého života dosáhl mnohých poct. Je s podivem, že životní osudy světícího olomouckého biskupa zatím nikdo souhrnně nezpracoval a tyto řádky jsou vůbec první syntézou jeho života. Ani profesor Pojsl ve svém úctyhodném díle „Olomoučtí biskupové...“ jeho jméno nezmiňuje. Přesto zůstává mnoho bílých míst k vyplnění. Nevíme nic o jeho dětství, dospívání či osobním životě. Neznáme jeho názory politické ani kulturní. V jeho pozůstalosti je dochována pouze a výhradně úřední korespondence.

Zemřel po krátké nemoci 6. 3. 1912 v Olomouci.

¹² Obvykle je jeho podpis do r. 1906 v podobě „reverendissimo D. Guilamo Blažek, praelato domestico canonico cresmsirii“. ZOA Opava, pobočka Olomouc, fond Blažek

¹³ Byl jmenován roku 1904 společně s biskupem Janem Weinlichem, který v roce 1905 zemřel. Wisnar poté přebírá i funkci starosty Matice svatohostýnské, kterou vede až do roku 1921. Umírá v roce 1926.

II. Karel HUBÍK

Dr. Hubík se narodil v Třebeticích v selské rodině 10. února 1782. Měl dva bratry, které rodiče nechali vystudovat vysokou školu, a statek po rodičích zdědila sestra. V příbuzenstvu již jeden kněz působil a tak rodina ráda viděla, že mladý Karel jeví odmala sklony k duchovnímu povolání. Po studiu na přerovském gymnáziu odchází na bohosloví v Olomouci. Vysvěcen byl 3. 7. 1893 arcibiskupem Theodorem Kohnem.

V září 1895 byl ustanoven studijním prefektem arcibiskupského semináře, kterému věnoval dalších 36 let svého života. Léta 1897–1901 strávil na univerzitě ve Vídni, kde se připravoval na profesorské zkoušky z klasické filologie. Měl výborné učitele, E. Haulera z latiny, K. Schenkela z řečtiny a oblíbil si zde především křesťanský starověk, kterému se odborně věnoval celý svůj život. Dosáhl aprobační pro gymnázia s vyučovací českou a německou řečí a v roce 1902 byl promován doktorem filozofie. Svoji pedagogickou dráhu zahájil zkušebním rokem na německém gymnáziu v Kroměříži. Během dalších deseti let uveřejnil řadu odborných statí, přispíval do Kvíčalova Českého muzea filologického a věnoval se cele odborné i pedagogické práci. Mezi zajímavé statě, které mají určitý význam i dnes, lze uvést „*Kulturní boj za císaře Marka Aurelia*“¹⁴ nebo „*Jednací řád senátu římského a proních církevních sněmů afrických*“¹⁵.

Rozšířil také svoji disertaci a vydal ji samostatně ve studiích vídeňské Leo-Gesellschaft r. 1912 s názvem „*Die Apologie des hl. Justinus des Philosophen und Märtyrers*“. Spis vzbudil pozornost v literárním kritickém světě a o Dr. Hubíkovi se ve vědeckých kruzích začalo mluvit s velkým uznáním. Tomu se těšil především u odborníků francouzské provenience, kdežto německá kritika jeho vývody důrazně odmítla. Z dalších prací uveďme *Sv. Jeroným a spisy sv. Justina, Sv. Irenaeus a Řím*. Následovala léta další odborné vědecké činnosti, ale stále více se obracel k pedagogické práci¹⁶.

V roce 1906 ještě krátce vstoupil do politického života, kdy se v Kroměříži veřejně postavil známému pražskému advokátu dr. Boučkovi, který jezdil po Moravě a agitoval za uzákonění manželské rozluky. Bouček patřil mezi velké stoupence Masaryka a vedle advokacie se věnoval také politice. Společně s Masarykem zastával antiklerikální stanoviska a stal se jednou z významných opor realistů. S Masarykem vydal brožuru v roce 1904 „*O svobodě náboženské a volnosti přesvědčení*“. Následkem tohoto pamfletu byla žaloba 308 katechetů, kvůli které Masarykovi hrozila ztráta doktorátu a profesury. Z následného soudního procesu ale vyvázl Masaryk beztrestně a Bouček slavil další právní úspěch.

¹⁴ Srov. čas. Hlídka, XXVI, Brno 1909

¹⁵ Srov. Časopis katolického duchovenstva, č. 4, 1913.

¹⁶ Je uveden jako autor v díle Josefa Tumpacha a Antonína Podlahy: Bibliografie české katolické literatury náboženské od roku 1828 až do konce roku 1913, sv. 1, pp 1–480.

Dr. Hubík Dr. Boučkovi v jeho názorech na rozluku oponoval na veřejné přednášce a vydal i tiskem spis s názvem „*Je-li z katolického stanoviska dovolena rozluka manželství*“. Dr. Hubík byl nicméně muži takového ranku slabým soupeřem. Ostatně, politická hvězda Dr. Boučka teprve vycházela a v době první republiky bude úspěšně plnit roli Masarykova „zlého muže“. Když Dr. Hubík viděl, že rozluka byla skutečně uzákoněna, vzdal boj za politické prosazení věci a již se v politice nikdy neangažoval¹⁷. Celou svoji kariéru věnoval škole a vyučování.

Podle pamětníků byl učitelem přísným, maximalistou, který měl na studenty vysoké nároky. Ovšem disponoval dostatečně pedagogickými vlohami a uměl náročné učivo předat tak, aby studenti jeho požadavky mohli splňovat. Učil obvykle ve vyšších třídách a výrazně tak přispěl k formování mnohých osobností mezi absolventy.

V roce 1918 odchází dr. Segeřa na zdravotní dovolenou, ze které se již do funkce nevrátí a prof. Hubík byl jmenován jeho zástupcem. Právě na jeho bedrech ležely nelehké úkoly sjednotit roztržité studentstvo i profesorský sbor, utlumit a poté vyřešit národnostní spory na gymnáziu mezi německými a českými studenty. Zaplatil za to podlomeným zdravím, které mu na konci roku 1920 ještě zkomplikovala úplavice. Na jeho žádost byla správa ústavu rozdělena na správce semináře a správce gymnázia. Tento stav trval až do roku 1921, kdy byl rozhodnutím arcibiskupa Dr. Stojana jmenován ředitelem semináře.

17. 6. 1925 byl jmenován papežským komořím s titulem Monsignore.

Od roku 1928 se jeho zdravotní stav zhoršuje, trpí uretickou diatesou (náchylnost k nemoci ledvin) a musí se léčit v Karlových Varech. Sám, po zralé úvaze, zvážil úbytek sil a v roce 1931 požádal o odchod na trvalý odpočinek. 20. dubna 1931 mu vyslovila zemská školní rada zvláštní dík a uznání za vzornou a svědomitou školskou službu.

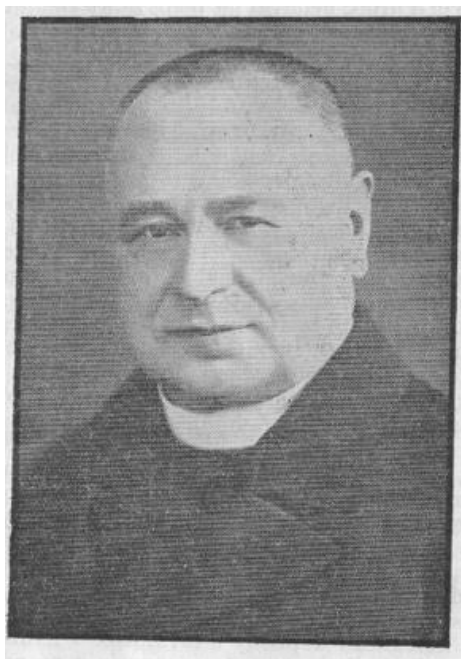
Poslední léta života trávil v Kroměříži „U Piaristů“, domově pro kněze na odpočinku. Zemřel 23. 10. 1935.

Pochován je v Kroměříži na tzv. „kněžském poli“.

Doktor Hubík patřil mezi opory profesorského sboru, byl svědomitý učitel a vynikající odborník křesťanského starověku. Doba jeho ředitelování semináře patří mezi nejstabilnější v celých dějinách ústavu.

¹⁷ Uvedený spor zapadá do širších souvislostí zápasu Masaryka se Šrámkem, ostatně absolventem arcibiskupského gymnázia, kde Hubík vyučoval. Masaryk vedl v letech 1907–1908 velký ideový spor s českým a moravským klerikálním hnutím.

III. Jan BLAŽEK

Narodil se v zemědělské rodině 22. 10. 1871 v Troubelicích na Hané. Obec byla vždy považována za českou enklávu v sudetské oblasti a mladý Jan byl vychováván v českém prostředí. Rodiče nepatřili k majetným lidem a studium mladého Jana pro ně bylo finančně značně náročné. Vystudoval gymnázium v Olomouci s vyznamenáním a pokračoval na bohoslovecké fakultě v Olomouci. Promoval a byl vysvěcen na kněze v roce 1891. Svoji kněžskou a pedagogickou dráhu zahajuje v Kroměříži jako studijní prefekt, ale záhy je poslán na filologická studia do Innsbrucku. Toto univerzitní město společně s Vídní bylo častou studijní destinací mladých kněží. Obvykle však na tuto dobu vzpomínali jako na období těžké materiální nouze.

V roce 1901 se vrací do Kroměříže a v následujícím roce skládá svoje závěrečné pedagogické zkoušky. Je aprobován jako německý filolog s jazykem českým jako vedlejším předmětem. V roce 1902 je promován doktorem filozofie. Vyučoval také filozofickou propedeutiku v nejvyšším ročníku a naopak nejmenší primány učil základům němčiny. Když z ústavu odešel Dr. Bonifác Segeřa, byl Dr. Blažek v roce 1921 jmenován ředitelem arcibiskupského gymnázia¹⁸. Po odchodu svého kolegy Dr. Hubíka na odpočinek se stal v roce 1931 i ředitelem semináře a v jeho osobě byly opět obě funkce spojeny v jednu.

Ředitel Blažek byl velmi sečtělý muž a neustále studoval. Z jeho pozůstalosti se dochovaly stohy poznámek z nejrůznějších vědních oborů, především z jeho milované filologie. Svými znalostmi imponoval zkušebními komisím při maturitních zkouškách, k nimž býval často posílán zemskou školní radou jako předseda.

Ovládal francouzštinu, italštinu, angličtinu, arabštinu a hebrejštinu. Patřil také k nadšeným turistům a cestovatelům a společně s Mons. Zeno Jocklem vykonali v roce 1933 cestu přes Cařihrad a Malou Asii do Palestiny. Z jeho podnětu se také uskutečnila jedna z nejvýznamnějších akcí 30. let v Kroměříži a to výprava na celostátní sjezd katolíků čs. republiky v roce 1935. Sjezd měl být podle arcibiskupa odpovědí na „duchovní bídu současné doby“¹⁹.

Sám Dr. Blažek ale za vyvrcholení své manažerské práce ve funkci ředitele pokládal organizaci a průběh jubilejních oslav 80. výročí založení semináře v roce 1935. Tomuto výročí obětoval mnoho úsilí a jubilejní výroční zprávu sestavil prakticky sám. Nevýznamná

¹⁸ Byl jmenován 6. 12. 1921 se zpětnou platností od 1. 9. 1921, SOA Kroměříž

¹⁹ Korespondence Blažka s Prečanem, SOA Kroměříž

není ani jeho charitativní pomoc potřebným. Veškeré svoje celoživotní úspory odkázal nadaci, která nesla jeho jméno²⁰ a která měla sloužit podpoře chudých studentů arcibiskupského semináře a gymnázia.

V roce 1936 jeho robustní fyzická kondice doznala změn, způsobených ledvinovou nemocí, která se prudce zhoršovala. Prázdniny strávil léčením ve Frývaldově, ale z léčebny se vrátil ještě v horším stavu než předtím. 4. 9. musel ulehnout s trombózou pravé nohy a do školy se již nevrátil. Prudká a rychlá urémie uspíšila jeho smrt a zemřel 10. 11. o půl druhé odpoledne.

Dr. Jan Blažek byl prvním prvorepublikovým ředitelem gymnázia a následně ve své osobě spojil i ředitelování semináře. Léta jeho setrvání v manažerské roli jsou léty pro ústav stabilní a klidná, i když potíže, především ekonomického rázu, bylo nutno řešit. Snad výjimečná osobní expozice ve dvou funkcích způsobila, že si vůči žákům i kolegům vždy držel určitý odstup. Přesto právě jeho pevné vedení zajistilo ústavu relativně klidné období 30. let 20. století.

²⁰ Prakticky každý ředitel a mnozí učitelé pamatovali ve své závěti s určitou částkou na seminář a školu. Nadace Dr. Blažka se názvem kryla s nadací biskupa V. Blažka, ale každá sloužila jiným účelům a disponovala rozdílnou částkou.